

ถั่วมะแะ :พืชปรับปรุงบำรุงดิน

ถั่วมะแะ (Pigeon pea)
 ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Cajanus cajan* (L.) Millsp.
 ชื่อวงศ์ : LEGUMINOSAE ปลูกเป็นพืชล้มลุก (perennial crop)
 ชื่ออื่น : ถั่วแะ ถั่วแระ ถั่วเม็ดขาว ถั่วแระ ถั่วแะ
 ถิ่นกำเนิด : อินเดีย

ลักษณะสำคัญ :

มีรากลึก ลำต้นค่อนข้างแข็งตั้งตรง แตกกิ่งก้านมาก ใบเรียงตัวแบบ Trifoliate ออกดอกพร้อม หรือทยอยออก (Determinate and Semi Determinate) สีดอก ตั้งแต่ สีเหลือง สีเหลืองปนม่วง สีแดง สีม่วง จัดเป็นพืชผสมตัวเอง แต่ผสมข้ามได้ 3-40 เปอร์เซ็นต์ (Often cross pollinated) ฝักแก่หลังการผสมเกสร 30 วัน ฝัก มีตั้งแต่สีเขียว, สีม่วง, สีม่วงแก่ สีเขียวปนสีม่วง จำนวนเมล็ดต่อฝัก 2-7 เมล็ด สีเมล็ด ตั้งแต่ สีขาวขุ่น สีเหลือง สีเทาแกมเหลือง สีน้ำตาล สีแดง สีม่วง อาจมีจุดประบนเมล็ด รูปร่างเมล็ด เป็นรูปไข่ กลม ยาวรี และรูปคล้ายสี่เหลี่ยม

คุณค่าทางโภชนาการ

โปรตีนของเมล็ดถั่วมะแะ มีร้อยละ 20 ถึง 22 VS เมล็ดถั่วเหลืองมี ร้อยละ 40 (ICRISAT, 2012)

รูปแบบการปลูก

1. ขยายพันธุ์เพื่อผลิตเมล็ด

- ปลูกกลางเมษายน-พฤษภาคม ระยะปลูก 50 X50 หรือ 50X70 เซนติเมตร หลุมละ 3 เมล็ด อัตราการใช้เมล็ด 4-5 กก./ไร่
- ออกดอก ตุลาคม-พฤศจิกายน และเก็บเกี่ยวกราก-กุมภาพันธ์ รวมอายุ 180 - 270 วัน ได้น้ำหนักเมล็ด 300-400 กก./ไร่

2. แถบขวางความลาดเขา

- แถบพืชป้องกันการชะล้างหน้าดินและปรับปรุงบำรุงดิน
- ปลูกร่วมกับพืชไร่และไม้ผล ได้แก่ ข้าวไร่กับ แถบมะแะ หม่อน ร่วมกับ แถบมะแะ และกาแฟร่วมกับแถบบะแะ ปลูกเป็นหลุมๆละ 3 เมล็ด ระยะต้น 25 ซม. ใช้เมล็ดพันธุ์ 2 กก./ไร่

3. แซมกับพืชหลัก

- สภาพที่ลาดชันหรือที่ราบ พื้นที่ปลูกไม่มีต้นระยะแรก / กาแฟ / พืชอื่นๆ
- ปลูกมะแะในพื้นที่ว่างระหว่างพืชหลัก เป็นหลุมๆละ 3 เมล็ด อัตรา 1 กก./ไร่ ได้ผลผลิต มะแะ 50 กก./ไร่
- ตัดใบมะแะใช้ปรับปรุงดิน, เก็บรักษาความชื้นไว้ในดิน และเป็นไม้ร่มเงา

4. ปลูกคลุมพื้นที่

การปลูกมะแะคลุมพื้นที่ในสวนกาแฟ ปลูกด้วยระยะ 50X70 ซม.

- พื้นที่ลาดชัน ที่ราบ พื้นที่ใหม่ หรือพื้นที่แปลงเกษตร หรือพื้นที่มากที่ยังไม่ได้ปลูกพืชอื่นๆ จะปลูกเป็นหลุมๆ ละ 3 เมล็ด ระยะ 50X50 ซม. หรือ 50X70 ซม. อัตรา 5 กก./ไร่
- ผลผลิตมะแะ 300-400 กก./ไร่

วิธีการเก็บเมล็ดพันธุ์

ช่วงเก็บเกี่ยว กุมภาพันธ์ - มีนาคม เลือกรับเฉพาะฝักที่แก่ หรือ

